

Plenum

Torsdag 23.4.2026 kl. 16.00

2.4. Muntlig fråga om besluten vid ramförhandlingarna (Hanna Sarkkinen vänst)

Muntligt spörsmål MFT 67/2026 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Sarkkinen, varsågod.

Debatt

16.20 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo totesi eilen kehysriihen tiedotustilaisuudessa, että ”me suomalaiset pärjäämme kyllä”. Niin, kyllähän me hyvätuloiset pärjäämme, mutta pärjäävätkö köyhät ja sairaat suomalaiset?

Nythän on niin, että hallituksen uudet päätökset sisältävät jälleen uusia veroetuja hyväosaisille ja uusia leikkauksia huono-osaisille. Terveyskeskusmaksujen ja vanhushoivan maksujen korotukset, leikkaukset sotejärjestötyöstä ja kuntouttavan työtoiminnan lakkauttaminen osuvat köyhyys- ja syrjäytymisriskissä oleviin suomalaisiin. Monen ihmisen viimeinen osallisuutta ja terveyttä kannatteleva lanka voi katketa näihin leikkauksiin, jotka tulevat edellisten leikkausten päälle. Ja niin moni suomalainen ei enää pärjää.

Arvoisa ministeri Rydman, te perustelite tänään soteasiakasmaksujen korotuksia sillä, että ne eivät monta kertaa elämässä kohdalle osu. Kun meillä on kuitenkin jo 500 000 asiakasmaksua ulosotossa, niin ymmärrättekö te, millaisen taakan nämä maksukorotukset [Puhemies koputtaa] muodostavat pienituloisille ja sairaille suomalaisille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.22 **Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herera puhemies! Ensinnäkin asiakasmaksukorotukset ovat aina ikäviä päätöksiä. [Vasemmalla: Kenelle?] Kuitenkin sitten olemme sellaisessa tilanteessa, että kun valtiontalous on niin heikossa hapessa kuin on, niin joudumme kysymään, kumpi on parempi vaihtoehto: se, että korotamme hieman asiakasmaksuja, vai se, että karsimme palveluvalikoimaa. Meidän ratkaisumme on se, että mieluummin korotamme hieman asiakasmaksuja kuin leikkaisimme palveluista. [Aki Lindén: Te teette sekä—että!]

Mitä tulee sitten siihen, keihin nämä palvelumaksukorotukset kohdistuvat, niin kyllä, silloin jos on kyse leikkausoperaatioista ja vastaavista, mihin tulee maksukorotuksia, harvemmin leikkaukset aivan viikoittaisia toimenpiteitä ovat. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Terveyskeskusmaksu!] Mutta sitten terveyskeskusmaksuissakin on se, että ei niitä voi kuitenkaan samalta terveysasemalta periä enempää kuin korkeintaan kolme kertaa vuodessa. Maksukatot pysyvät edelleenkin täsmälleen samoina. Ja mitä tulee vaikkapa ympärivuorokautisen palveluasumisen tai pitkäaikaisen hoivan palvelumaksuihin, näissä on nimen-

Punkt i protokollet PR 41/2026 rd

omaisesti niin, että niissä 62 prosentilla pienituloisimmasta päästä maksut eivät muutu lainkaan. Ne kohdistuvat nimenomaisesti niihin paremmin maksukykyisiin asiakkaisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.23 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun Suomi ja maailma menivät kiinni maailmanlaajuisen pandemian johdosta, [Eduskunnasta: Uudenmaan rajakin meni kiinni!] kun yrityksiä piti tukea miljardeilla, kun ihmiset menettivät työnsä, kun maskeja piti hankkia ja terveydenhuoltoa tukea, [Sari Sarkomaan välihuuto] niin Suomi otti jättimäisen määrän velkaa, 17,4 miljardia. Elettiin täydellisiä poikkeusoloja. [Välihuutoja oikealta]

Nyt tämän hallituksen kehysriihen tulos on se, että te esitätte, että vuonna 2030, ilman poikkeusoloja, valtio ottaa 17,4 miljardia euroa velkaa, siis normaalioloissa. Valtiovarainministeri Purra, ette te tässä tilanteessa ole sen takia, etteivätkö teidän saksenne olisi riittävän terävät, ettekä siksi, ettetekö osaisi ylpeillä niillä leikkauksilla, jopa hymyillä ja laittaa kuvia niistä leikkauksista, joita olette tehneet. Te olette tässä tilanteessa sen vuoksi, että te olette Euroopassa pahiten epäonnistuneet työllisyydessä, kasvussa, ja sen vuoksi velkaantuminen on kasvussa. [Puhemies koputtaa] Joten, ministeri Purra, onko näissä hallituksen taloustavoitteissa mitään rajaa, [Puhemies koputtaa — Pia Sillanpään välihuuto] jonka jälkeen te vedätte johtopäätökset ja toteatte, [Puhemies: Kiitoksia, edustaja Lindtman!] että nyt ei ole edellytyksiä jatkaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.24 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin ulkoiset šokit ovat viime vuosina olleet yleisiä. Edustaja Lindtman viittasi korona-aikaan, ja silloin jouduttiin tekemään merkittäviä toimia eri sektoreille ja siihen otettiin velkaa, ja sen velan korko on nyt noussut. Silloin viime kaudella se oli vielä matalalla. Juuri siitä syystä se meidän korkokäyrä nousee huimaa vauhtia ylöspäin. [Aki Lindén: Tämä hallitus on ottanut enemmän velkaa! — Pia Sillanpään välihuuto] Nyt ollaan siellä neljässä ja todella kehyskauden lopulla yli kuuden miljardin. Eli ylipäättänsä, pelkästään jos katsotte sitä korkojen osuutta ja lisäätte siihen puolustuksen ja soteen laitettavat lisät, te näette, että nämä selittävät sitä.

Kun otetaan huomioon se, että meidän talouskasvumme on kyllä ollut alempaa kuin enakoitiin, meillä on ollut pitkittynyt taantuma, meillä on näitä erilaisia šokkeja — Ukrainassa käytävä sota ja nyt viimeisimpänä Lähi-idän kriisi, josta pahimmassa tapauksessa voi seurata globaali taantuma — niin nämä ovat niitä tekijöitä, joiden parissa tämä hallitus työskentelee ja käyttää niitä keinoja, joita meillä näihin puuttumiseen on. Samaan aikaan me olemme uudistaneet Suomea tekemällä sellaisia toimia, jotka mahdollistavat kasvun [Puhemies koputtaa] ja yritysten toimintaedellytykset sitten, kun tämä tilanne helpottaa. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Tuomas Kettusen välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.26 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on nyt esittänyt taloussuunnitelman Suomen tuleville neljälle vuodelle, ja 64 miljardia on tei-

Punkt i protokollet PR 41/2026 rd

dän pohjanne lisävelalle seuraaville vuosille. Se on se kokonaissaldo. Sen lisäksi teette erittäin julmia arvovalintoja: Ikäihmisten kotihoidon maksuja nostetaan. Ympäri- vuorokautisen hoivan maksuja nostetaan ministeri Rydmanin esityksen mukaisesti. Saamieni tietojen mukaan keskimäärin 119 euroa vuodessa tullaan nostamaan kotihoidon maksuja. Ympäri- vuorokautisessa hoidossa olevien ihmisten osalta 87,5 prosenttia tuloista voidaan jatkossa ottaa.

Nämä ovat sellaisia ihmisiä, arvoisa hallitus, jotka eivät voi parantaa millään tavalla omaa asemaansa. He ovat ikääntyneitä, tehneet vuosikymmeniä töitä, ja teidän ratkaisunne on se, että heiltä otetaan, jotka eivät voi millään tavalla parantaa omaa asemaansa. Keskus- tan mielestä tämä on täysin väärä arvovalinta.

Kysyn nyt valtiovarainministeri Purralta, kun ette vastannut keskustan puheenjohtaja Kaikkosen kysymykseen: Onko, valtiovarainministeri Purra, yhtään talous- tai työllisyys- tavoitetta, jossa hallitus onnistuu neljän vuoden aikana? Onnistutteko yhdessäkin talous- tavoitteessa, minkä asetitte kolme vuotta sitten?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.27 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhe- mies! Kuvasitte lisävelan määrää. Olen tällä kyselytunnilla moneen otteeseen kertonut, mistä se syntyy, mistä se koostuu. Samaan aikaan teidän puolueenne on sitoutunut velka- jarruun, ja siinä tilanteessa, mikäli olette hallituksessa päätöksiä tekemässä, se sama bud- jettikirja on teidän edessänne.

Kun katsotaan sitä, mitkä ovat suurimmat kokonaisuudet, ne ovat sosiaaliturva, eläk- keet, sote. Tämä kokonaisuus on valtaosa koko budjetista. Mikäli näihin ei kohdistu min- käänlaisia toimia eikä myöskään puolustukseen, budjetin loppuosasta te ette saa kokoon edes lähellekään vaadittavaa säästösummaa.

Tämä on budjettitaloudellinen tosiasia. Sen takia koen aika vääristäväksi sen, että oppo- sitiolla on aina tapana ottaa yksi säästöpäätös, kritisoida sitä antamatta omaa vaihtoehtoa. Tämä hallitus on kohdistanut säästöjä valitettavasti käytännössä kaikkialle [Timo Harak- ka: Suuryrityksiin?] pois lukien puolustuksen. Samaan aikaan me olemme tehneet kasvua ja työllisyyttä tukevia toimia — kyllä, myös veronalennuksia, koska tämä hallitus ei usko, että veronkiristyksillä sitä kasvua ainakaan tullaan saamaan.

Tämä on se kokonaisuus, [Puhemies koputtaa] josta me huolehdimme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan vielä vastauspuheenvuoron sosiaali- ja terveysministeri Rydmanille. — Olkaa hyvä.

16.28 **Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa her- ra puhemies! Haluan täsmentää edustaja Kurvisen harhaanjohtavaa tietoa. Ympäri- vuoro- kautisen palveluasumisen tai pitkäaikaisen laitoshoidon piirissä olevien asiakasmaksuja korotetaan nykyisestä enintään 85 prosentista tuloista enintään 87,5:een, eli se korotus on enintään 2,5 prosenttia. [Antti Kurvinen: Onko se oikein? Onko oikein ottaa heiltä lisää?] — Kuunnelkaa, edustaja Kurvinen. [Krista Kiurun välihuuto] — Kuunnelkaa, myöskin edustaja Kiuru. — Tämä ei koske pienituloisimpia. 62 prosentilla pienituloisimmista tämä ei johda minkäänlaiseen asiakasmaksun korotukseen. Tämä korotus kohdistuu kaikkein hyvätuloisimpiin, kaikkein maksukykyisimpiin. Sitä voi toki kritisoida, koska nämä samat

Punkt i protokollet PR 41/2026 rd

ihmiset maksavat tälläkin hetkellä enemmän tai vähemmän hyvin suuren osan siitä, millä hyvinvointivaltio rahoitetaan. Mutta tämä uudistus säästää pienituloisimmat kaikilta mak-sukorotuksilta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.30 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Teidän hallituk-senne päätti leikata sosiaali- ja terveystyötä tekeviltä järjestöiltä jälleen lisää, ja kun te leikkaatte näiltä järjestöiltä jälleen lisää, niin te leikkaatte niiltä sadoiltatuhansilta suomalaisilta, jotka näiltä järjestöiltä apua ja tukea saavat. Te leikkaatte siis syöpäpotilailta, päihdeongelmaisilta, eläkeläisiltä, hiv-positiivisilta, oppimisvaikeuksista kärsiviltä, muistisairailta, asunnottomilta, vammaisilta ihmisiltä, lapsilta, mielenterveysongelmaisilta, henkirikosten uhrien läheisiltä, omaishoitajilta, ukrainalaisilta, syömishäiriöisiltä, lapsettomilta, roma-neilta, lähisuhdeväkivaltaa kokeneilta ihmisiltä, ja niin edelleen ja niin edelleen.

Kysyn teiltä, hallituksen edustajat: Mitä te sanotte niille ihmisille, jotka teidän leikkaus-tenne jälkeen nyt jäävät ilman tätä järjestöjen tukea ja turvaa? Sanotteko, että tuli sentään turvepaketti ja kompostitarkastajista päästiin eroon? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.31 **Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pu-hemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Ei, me emme sano niin, vaan me sanomme, että edustaja Tynkkynen ei puhu totta, [Välihuutoja] koska emme suinkaan leikkaa niiltä ihmi-siltä tai siltä hyvältä työltä, mitä järjestöt parhaimmillaan tekevät. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Sen sijaan me leikkaamme siltä rälsiltä, joka tämän hyvän työn ympärille on muodostunut, niiltä edunvalvojalobbareilta, jotka korkeita palkkoja nostaen esiintyvät hy-väntekijöinä ja jotka kyllä varmistavat omat sijoitusbisneksensä. Monet näistä järjestöistä ovat luoneet mittavia sijoitusvarallisuuksia [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koput-taa] niiden tavallisten suomalaisten veronmaksajien verorahoilla, jotka olisi ihan aidosti voinut käyttää myöskin siihen hyvään työhön. [Veronika Honkasalo: Siellä on suomen-ruotsalaisia järjestöjä!]

Se, että me saamme vihdoinkin järjelliset kriteerit siihen, mille järjestöille ja millä pe-rustein jaetaan tukea, varmistaa sen, että raha menee niille, jotka todella sitä apua tarvitse-vat sen sijaan, että ne elättävät entisten ja nykyisten ja tulevien poliitikkojen hyväpalkkai-sia suojatyöpaikkoja. [Hälinää — Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Hyvät kansanedustajat, kyselytunnilla edustajilla on tilaisuus esittää ministereille kysymyksiä. Olisi kohtuullista myös hiljentyä kuuntelemaan ministe-reiden vastauksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.32 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeistohallituksen kehysriihestä ei tälläkään kertaa tullut mitään myönteistä suomalaisille pienituloisille ih-misille. — Ministeri Rydmania naurattaa. Käykää kysymässä, naurattaako niitä pienitului-sia suomalaisia, joilta tässä on jälleen kerran leikattu. Päinvastoin.

Te tähyilette menneisyyteen, ja leikkausten tie jatkuu. Uutena päätöksenä te leikkaatte kuntien valtionosuuksia 60 miljoonaa euroa. Se on yli tuhannen opettajan palkka, suoraan

Punkt i protokollet PR 41/2026 rd

pois koulutuksesta. Se on suora koulutusleikkaus varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Samaan aikaan hallitus ilmoittaa tekevänsä energiaturpeen käytölle kunnianpalautuksen [Perussuomalaisten ryhmästä: Oikein! — Asiaa!] ja käyttää tähän miljoonia euroja. Talous on tiukilla, mutta perussuomalaisten identiteettipolitiikkaan riittää kyllä rahaa. Kysyisinkin opetusministeriltä: Mitä te ajattelette siitä, että koulutuksen kunnianpalautuksen sijaan hallitus toimitti turpeenpolton kunnianpalautuksen? [Puhemies koputtaa] Eikö nyt olisi ollut oikea aika keskittyä turpeen ja uusien koulutusleikkauksien sijaan Suomen talouden uudistamiseen eli erityisesti osaamistason nostoon?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.34 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus tekee mittavia panostuksia koulutukseen. [Vasemmalta: Ai leikkaamalla?] Peruskouluun panostamme 200 miljoonaa lisää vuositasolla. Äskettäin eduskuntaan tuli esitys osaamistakuusta. Se on olennainen osa sitä pakettia, jolla pyrimme vahvistamaan perustaitoja. [Vasemmalta: Paljonko siihen tuli rahaa?] Tämän varaan rakennamme sitä tulevaisuuden kilpailukykyä ja sitä tulevaisuuden osaamista. Tässäkin riihessä toimme koulutusta vahvistavia esityksiä. Lähdemme vaikka kokonaiskoulupäiväkokeiluun, joka on harastamisen Suomi -mallin laajennus. Se on hyvinvointia, koulussa viihtymistä ja yhdenvertaisuutta parantava kokeilu, ja toivottavasti saadaan siitä koko maan kattava malli. Koulutusta kehitämme laajalla rintamalla. Lähdemme pohjasta vahvistamalla erityisesti peruskoulua, ja uskon, [Puhemies koputtaa] että mikä tahansa tuleva hallitus tässä rivissä istuu ensi vaalien jälkeen, se tulee olemaan kiitollinen näistä panostuksista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

16.35 **Juha Viitala sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulimme kyllä äsken ministeriäitiöistä erikoista tekstiä edellisessä puheenvuorossa siitä, että jos järjestöltä leikataan, etteikö se olisi leikkaus ihmiseltä, joka tarvitsee tukea ja apua. Kyllä se on selvä leikkaus siitä. Mutta nykyisen hallituksen perintö tulevalle tulee olemaan rumaa katseltavaa. Saitte edelliseltä hallitukselta hyvän perinnön työllisyydessä, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] ja sen te olette kyllä romuttaneet. Mutta se ei ole karmein asia tässä hommassa, vaan karmein asia on se, että budjettiriihessä kirkastui se asia, että velkaantuminen vain teidän johdollanne jatkuu, ja tämän tulee maksamaan aivan tavallinen suomalainen. [Puhujan mikrofonin sulkeutuu — Ben Zyskowiec: Ja nyt ne demareiden säästökohteet, olkaa hyvä!] — Noin, nyt saimme mikrofonin takaisin päälle.

Arvoisa hallitus! Arvoisa pääministerin sijainen Purra, olette nyt ollut kolme vuotta hallituksessa ja haukkunut edellistä hallitusta, ja nyt te siirrätte vastuun tulevalle hallitukselle. Mihin te olette hukannut tämän oman aikanne?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.36 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tällä kaudella oleellisin teema, josta tässä salissa on puhuttu, ehkä laajemminkin julkisessa keskustelussa, on juuri ne sopeuttamistoimet, joita tämä hallitus on tehnyt. Minusta on hieman nurinkurista, että aina päivästä riippuen välillä teidän mielestänne me emme

Punkt i protokollet PR 41/2026 rd

kuro velkaa riittävästi, me emme tee riittävästi toimia sen eteen, ja samaan aikaan te olette sitä mieltä, että kaikki meidän tekemämme toimet ovat väärin. Ja sitten se kolmas teidän vaihtoehtonne on nostaa aina joku yksi yksittäinen toimi, kuten tässä tapauksessa yhteisöveron alennus, josta te ette pidä, ja käytännössä ikään kuin esittää, että te rahoittaisitte sillä kaiken sen hyvän, mitä te kansalaisille päivästä toiseen lupaillette. Tämä on epäuskottavaa, tämä on harhaanjohtavaa.

Tämä hallitus on tehnyt hallitusohjelmassa päätöksiä ja palannut säästöpyytään useita kertoja. Muistelen sitä edellistä kautta, kun esimerkiksi puoliväliriihi taisi kestää, oliko se yli viikon, koska se hallitus ei saanut aikaiseksi edes niitä pieniä yksittäisiä säästöjä, joista oli etukäteen sovittu. Kaikki peruttiin. [Puhemies koputtaa] Rahaa annettiin joka puolueelle lisää, ja, edustaja Lohi, muistaakseni kehyksistäkin luovuttiin. [Krista Kiuru: Eikö nyt anneta viittä miljardia, vai kenelle se menee?]